

Előrejelzés 2022-re

(A GKI Gazdaságkutató Zrt. 2022. június 23-án lezárt 2022/2. prognózisának összefoglalója)

A GKI felülvizsgálta növekedési előrejelzését. 2022-re a korábbi 2,5-3%-ról 3,5-4%-ra emelte, 2023-ra 3,5-4%-ról 2,5-3% közöttire csökkentette GDP-prognózisát. A módosítás az első negyedévi vártnál gyorsabb növekedés és a korábban gondoltnál erőteljesebb megszorítás és infláció, a romló világpolitikai helyzet, az EU-val kialakult feszült kapcsolat következménye.

A magyar gazdaságban 2022-23 fordulóján **recesszió** várható. A magyar GDP bővülési üteme 2022 első negyedévében az egy évvel korábbihoz viszonyított 8,2 százalékkal minden bizonnyal elérte idei csúcspontját. Ez a **harmadik** leggyorsabb (Lengyelország és Szlovénia után) a régióban. A növekedést a belső felhasználás húzta, a lakosság fogyasztása és az állóeszköz-felhalmozás is kétszámjegyű dinamikával emelkedett. Így az első negyedévi növekedéshez a végső fogyasztás 7,7, a bruttó felhalmozás 3,0 százalékponttal járult hozzá, míg a külkereskedelmi forgalom egyenlege összességében 2,6 százalékponttal visszafogta a gazdasági teljesítményt. Termelési oldalról a mezőgazdaság kivételével minden ágazat növelte GDP-termelését. **A márciusi és áprilisi adatok egy része azonban már a termelés lassulására utal, s a gazdasági várakozások romlása az év hátralevő részében is ezt valószínűsíti.** A második negyedévben lassulás lehetett, a harmadik és negyedik negyedévben pedig csak igen szerény növekedési ütem várható; az előző negyedévekhez viszonyítva pedig az év végére visszaesés valószínű.

Az elmúlt négy negyedév gyors növekedésében nyilvánvalóan szerepe volt a Covid-járvány okozta válság miatti alacsony bázisnak, a **helyreállításnak**. (Például a tavalyi első negyedévben még 1,4%-kal csökkent a magyar GDP.) De szerepe volt annak az **erőltetetten élénkítő választási gazdaságpolitikának**, mely a februári pénzszórással (például 13. havi nyugdíj, családostok szja-visszatérítése) kifejezetten az áprilisi választások előtt kívánta csúcsra járatni főleg a fogyasztást, de a beruházásokat is. Mindez az **egyensúly** előre látható vesztes **romlásához**, így gyorsuló **inflációhoz**, **gyengülő forinthez**, a belső és külső **hiány** megugrásához vezetett. Ennek következtében a kormányzat **egyensúlyjavító lépéseket**, a költségvetés adóbevételeit emelő és kiadásait csökkentő megszorító intézkedéseket jelentett be, amelyek szükségességét az orosz-ukrán háborúval, az EU szankcióival magyarázta. Bár a **háború** nyilvánvaló módon rontotta a magyar gazdaság működési feltételeit, az energiaárak újabb emelkedése, a cserearányok romlása, az energiaellátás és általában az ellátási láncok bizonytalanabbá válása, illetve a régió kockázatosabbá válása **csak fokozta** az egyensúlyromlás már évek óta tapasztalható folyamatát. Hamis és egyoldalú az EU szerepének válsággeneráló beállítása, mivel egyrészt az EU szankciói csak választ jelentenek az orosz agresszióra, másrészt az EU helyreállítási alapja forrást kínálna a válságkezelésre, ha a magyar kormányzat hajlandó lenne a jogállamisági-piacgazdasági normák vállalására.

Végeredményben a magyar kiigazítási csomag minden bizonnyal csökkenteni fogja a kialakulni látszó hatalmas deficitet. A magas infláció miatt lehetségesnek látszik a kormányzat által eredetileg megcélzott **5,9%-os GDP-arányos deficit elérése** is. A 4,9%-ra csökkentett deficitcél elérésének azonban az EU-transzferekről történő **megállapodás** az előfeltétele.

A magyar **foglalkoztatási** helyzet az elmúlt időszakban sokat javult, az EU-ban közepesnek tekinthető. Magyarország az áprilisi (szezónálisan kiigazított) 3,4%-os munkanélküliségi mutatójával 27 ország közül látszólag az 6. helyen áll. Ha azonban a közfoglalkoztatottakat is számításba vesszük – akik más tagállamokban a szociális foglalkoztatás kategóriájába tartoznak – a munkanélküliségi ráta 5,1% körüli lenne, ami a 12. helynek, azaz a **középmezőnynek** megfelelő, de így se rossz helyet jelentene Magyarország számára. A foglalkoztatottak száma az első négy hónapban 2%-kal emelkedett, ami

elsősorban az elsődleges munkaerőpiac bővülésének következménye. A **közmunkások** száma tovább csökkent (már a 80 ezret sem érte el), miközben kissé emelkedett a külföldi munkavállalás is. A gazdasági megszorításokra és a minimális munkaerőtartalékra tekintettel a GKI 2022 egészében a foglalkoztatás legfeljebb **0,5%-os emelkedését**, illetve a munkanélküliségi ráta éves átlagban a tavalyi 4,1%-ról minimális, **3,9-4%-ra csökkenését** valószínűsíti.

A magyar infláció májusban a **kilencedik legmagasabb** volt az EU-ban. A magyar inflációs helyzet azonban valójában **sokkal rosszabb, mivel a lakossági energiaárak Magyarországon a „rezsicsökkentés” következtében alig emelkednek**, miközben az EU-ban ez magyarázza az áremelkedés mintegy 40%-át. Ennek következtében Magyarországon a maginfláció magasabb (májusban 12,2%) az inflációnál, miközben az EU-ban kevesebb, mint a fele. Ez az áremelkedési ütem további emelkedését vetíti előre. **Magyarországon külön problémát jelent, hogy az importált magas infláció hatását felerősíti a forint szinte folyamatos gyengülése.**

Mivel az elmúlt évben **Magyarország megítélése** az EU-val való viszony romlása, s ezzel az EU-transzferekhez való bizonytalan hozzáférése, továbbá az orosz-ukrán háború közelsége, a választási költségek, majd a kedvezőtlen összetételű kiigazítás, a nem kellően szigorodó monetáris politika miatt némi hullámozás mellett, **érezhetően romlott**, a forint folyamatosan gyengült. Az euró árfolyama 2022-ben az orosz-ukrán háború kitörése után átmenetileg megközelítette a 400 forintot, majd június közepén meg is haladta azt. 2022 májusában 2022 januárjához képest a **forint nemcsak az euróhoz, de a régiós devizákhoz viszonyítva is 9-10%-kal értékelődött le**. (Csak a válságos helyzetben levő török lírához képest erősödött.) Ez egyúttal azt jelenti, hogy a leértékelődés alapvetően nem az orosz-ukrán háború, hanem a **magyar gazdaságpolitika következménye** volt. A GKI éves átlagban **2022-ben átlagosan 385 forintos euróra** számít (az elő öthavi 373 forint után a második félévben 395 forint körülire). Erdemi erősödést az EU-val történő kiegyezés hozhat, ennek híján, illetve a megegyezés elhúzódása esetén viszont az ennél is gyengébb forintnak nő meg az esélye. Az **irányadó kamat** (az egyhetes jegybanki betét kamata) az év végére 8,5% körüli lehet.

Az infláció elleni küzdelem szempontjából politikai és szakmai **kihívás** a kormány számára az eddigi radikális minimálbér-emelésekkel való szakítás (az ár-bér spirál féken tartása érdekében), továbbá, hogy az extraprofit-adónak nevezett ágazati sarcok, ha leplezett és elhúzódó módon, de inflációs hatásúak. Kérdés az ismét meghosszabbított adminisztratív korlátozások (ársapkák) feloldásának időpontja és mikéntje is. Összességében az infláció **éves átlagban 10% körüli, vagy ennél inkább kissé magasabb** lesz. S bár az év utolsó hónapjaiban a bázishatás miatt már kissé csökkenhet, de várhatóan 2023-ban is magas, éves átlagban 8% körüli marad.

A költségvetési kiigazítás az állami és a támogatott vállalati beruházásokat is markánsan visszafogja, s ez utóbbiakat a növekvő kamatok és a háború miatti általános bizonytalanság is korlátozza. Így az első negyedévinél sokkal lassabb, csak **2% körüli beruházásnövekedés** várható. A lakossági **fogyasztást** az első negyedévhez képes az egyedi jövedelemnövelő lépések kifutása és az egyelőre még gyorsuló infláció lassítja le éves átlagban 5,5%-ra. A lassuló belföldi felhasználás **fékezi a külkereskedelmet és a folyó fizetési mérleg hiányát**. Ugyanakkor az EU-val történő megállapodás csúszása – esetleg teljes elmaradása – az EU-transzferek hitelfelvétellel történő helyettesítése következtében növeli az államháztartás pénzforgalmi deficitjét, a folyó fizetési és tőkemérleg hiányát, Magyarország külső adósságállományát. E tendencia önmagában és az ország romló nemzetközi pénzügyi megítélésén keresztül is növeli a magyar gazdaság pénzügyi terheit, beszűkítve a későbbi növekedés lehetőségeit. A hitelminősítők egy része már jelezte a magyar kiigazítással kapcsolatos fenntartásait, az EU-val történő megállapodás fontosságát, kilátásba helyezve Magyarország besorolásának hitelminősítési szempontból való újragondolását.

A GKI prognózisai 2022-re

	2018	2019	2020	2021	2022			
	(tény)				szeptember	december	március	június
GDP termelés	105,4	104,6	95,0	107,1	105	104,7	102,7	103,7
• Mezőgazdaság	105,2	98,0	91,3	97,8	100	100	100	100
• Ipar	102,6	103,0	93,0	109,8	107	107	102,5	104
• Építőipar	115,2	113,1	89,1	115,8	106	104	100	102
• Kereskedelem	110,6	105,8	100,9	106,8	105	107	105	105
• Szálláshely-szoláztatás, vendéglátás	107,5	104,8	57,5	114,1	115	115	108	120
• Szállítás és raktározás	107,0	105,2	89,5	109,5	104	104	102	104
• Információ, kommunikáció	110,5	110,3	105,0	113,9	106	106	106	106
• Pénzügyi szolgáltatás	105,2	113,7	104,1	104,9	103	103	101	100
• Ingatlanügyletek	104,5	102,9	100,9	102,6	102	102	102	102
• Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	109,1	106,3	95,1	107,2	102	102	102	105
• Közigazgatás, oktatás, egészségügy	100,9	100,6	96,7	103,9	103	103	103	103
• Művészet, szórakoztatás	107,3	108,8	86,0	106,3	105	105	105	105
• Magnövekedés	107,1	106,8	97,3	108,6	105	104	102,7	104
GDP belföldi felhasználás	107,1	106,6	97,3	105,6	103,5	104	102,2	104
• Egyéni fogyasztás	104,2	104,5	98,0	104,3	104,5	104,5	104	105,5
• Állóeszköz-felhalmozás	116,3	112,8	93,1	106	105	104	100	102
Export (árúk és szolgáltatások)	105,0	105,4	94,1	110,1	110	110	106	105
Import (árúk és szolgáltatások)	107,0	108,2	96,5	108,2	109	109	105,5	105,5
Fogyasztói árindex (előző év = 100)	102,8	103,4	103,3	105,1	104	105	109	110,2
Munkanélküliségi ráta (éves átlag)	3,7	3,4	4,1	4,1	4	3,9	4	3,9
Államháztartási egyenleg a GDP százalékában (ESA)	-2,1	-2,1	-8,0	-7,3	-6	-6	-6	-5,5
Folyó fizetési és tőkémérleg egyenlege								
• Milliárd euró	3,4	1,7	0,6	-0,9	3	0,5	-2	-2,5
• GDP százalékában	2,5	1,2	0,4	-0,6	1,8	0,3	-1,3	-1,5

Forrás: KSH, MNB, PM, **GKI**

További információk:

Vértes András (vertes.andras@gki.hu);Karsai Gábor (karsai.gabor@gki.hu)